

MALI PIONIRSKI OBJEKTI

Streha nad glavo, ležišče in ognjišče niso vse. Življenje v naravi ali bivanje na taboru si lahko precej olajšamo ter naredimo prijetnejše z izdelavo manjših uporabnih predmetov, ki jim pravimo mali pionirski objekti (tudi patenti in izumi). Z izdelavo malih pionirskih objektov, kamor sodijo tudi makete velikih, že pri MČ-jih krepimo čut za iznajdljivost, učimo jih ceniti delo in vzpodbujamo njihovo ustvarjalnost. Gozdovniki se učijo uporabljati različno orodje, hkrati pa je to tudi dobra priprava za poznejše izdelovanje in postavljanje večjih pionirskih objektov. Zaradi vsega tega je smiselno na izletu, potepu, taborjenju ali bivakiranju nekaj časa posvetiti izdelavi malih pionirskih objektov.

Ostre razlike med pionirskimi objekti in patenti ni, saj tudi med patente sodijo predmeti, ki jih lahko izdelava vsak posameznik sam. Izumi pa so praviloma nekaj novega, česar drugi še ne poznajo. So torej več kot samo patenti, saj je v njih vloženo veliko inovativnosti in raziskovalnega dela in so zato tudi veliko redkejši.

Z malimi pionirskimi objekti se srečamo že pri izvajanju taborniškega programa; igre, pri pripravi raznih preprek na progi preživetja, pri urjenju ročnih spretnosti (izdelovanje piščalke, mlinčka na vodi, frače ali bakle) in izdelovanju maket velikih objektov. So tudi nepogrešljiv element šeg in navad (stenčas, totem, večni ogenj, obroček za rutico iz usnja), so sestavni del osvajanja večšine taborni izumitelj (sončna ura, kompas, obračalec toasta, inštrument) izdelujemo pa jih tudi na bivakiranju (bivak iz naravnega materiala, pasti, ribolov, krplje, ležišče, sanke).

Poleg tega mali pionirski objekti ponujajo rešitve za ureditev pogojev bivanja v naravi. V kuhinji (držalo za kotliček, omara za posodo, peka tvista), higieni (topla voda, sušilec perila, tuš, umivalnik z milom in brisačo), videzu tabora (prostor za drva, kažipot, smetnjak, vhod v tabor) in pri praktičnih pripomočkih (trinožnik, predpražnik za gojzarje ali stojalo za škornje).

Izdelke si lahko na koncu vsi skupaj ogledamo in ocenimo ter najboljše tudi nagradimo. Morda bo prav na taboru nekdo izdelal tudi kakšen taborni izum, ki ga je potrebno še posebej predstaviti in nagraditi. S tem bodo vsi taboreči, ne glede na starost in izkušnje, dobili nove ideje in motivacijo za izdelavo malih in velikih pionirskih objektov.

Taborne patente lahko izdelamo iz različnih priročnih materialov, ki jih najdemo v naravi, ali pa iz prazne odpadne embalaže: palic, lubja, storžev, deščic, kamenja, vej, konzerv, krajnikov in podobnega.

Pri izdelavi enostavnejših boste poleg tega potrebovali samo še nekaj domišljije in iznajdljivosti, za zahtevnejše pa je dobro poznati tudi nekaj osnovnih vozlov in vezav, ter imeti pri sebi taborniški nož, nekaj tanjše vrvice in morda še sekuro.

Bolj kot smo iznajdljivi in spretni, manj orodja in opreme bomo potrebovali. Na koncu je pomembno samo nekaj: uporabnost izdelka!

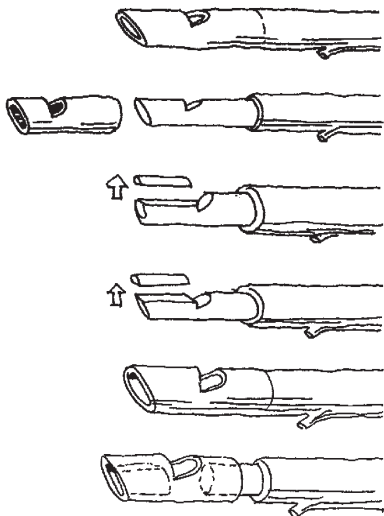
Sledijo primeri malih **pionirskih** objektov razdeljeni po namenu.

Ročne spretnosti

Piščalka

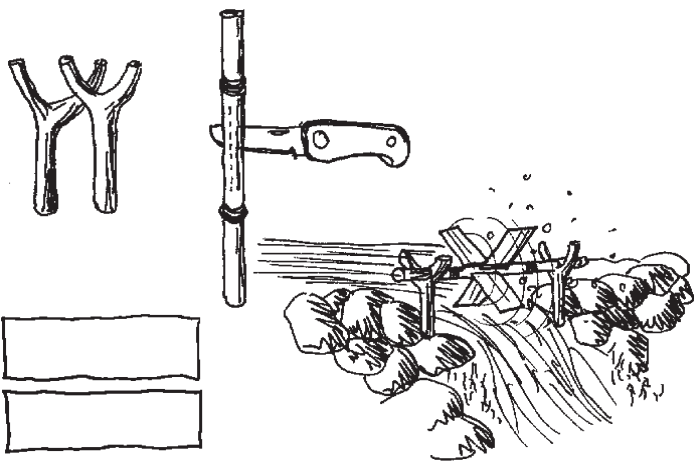
Za izdelavo piščalke uporabimo sveže odrezano, ped dolgo, gladko, jesenovo ali leskovo paličico centimetrške debeline, brez grč. Piščalko bomo najlažje izdelali spomladi, ko olesenele rastline odganjajo – so v soku. Konec paličice, kjer nameravamo izrezljati piščalko, po celotni dolžini plosko potolčemo z noževim ročajem zato, da lubje odstopi od lesa. Nekaj centimetrov pred koncem paličice zarezemo pravokoten – navpičen rez do četrte debeline, nato zarezemo še poševni rez, ki se stika z navpičnim, tako dobimo zarezo. Nato sedem do deset centimetrov od konca paličice naredimo skozi lubje krožni rez

okoli paličice, ki nam jo razdeli na dva dela. Z vsako roko v pest čvrsto primemo en del paličice in s polkrožnim gibom okoli vzdolžne osi paličice, pesti v nasprotnih smereh zasučemo. S tem ločimo lubje od lesa. Previdno povlečemo tulec lubja s paličice. Kjer smo prej naredili zarezo z nožem previdno odkrhnemo še delček paličice od zareze proti koncu paličice. Tako oblikovan konec paličice odrežemo proč in ga vstavimo v prednjo stran tulca, tako kot je v tulcu stal preden smo zarezali zarezo. Olupljeni del paličice še nekoliko skrajšamo, pobereмо ostre robove na koncu in ga z zadnjega konca vtaknemo v tulec. V prednji konec pihamo in s spreminjanjem globine paličice v tulcu spreminjamo frekvenco žvižga. Piščalka nam bo služila dlje, če jo bomo vlažili.

Mlinček na vodi

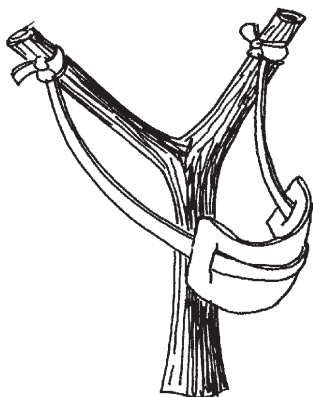
Ker taborjenja pogosto izvajamo v bližini potokov ali rek, se bomo za zabavo lotili izdelave mlinčka. Najprej si izberemo del vodnega toka, ki ga je možno zajezi in ga speljati skozi ozek prehod. Iz kamnja na obeh straneh napravimo ležišče za mlinsko os (za ležišče lahko uporabimo tudi dve rogovi. Potem poiščemo ravno palico (iz mehkega svežega lesa) in jo odrežemo tako, da se prilega razdalji med obema ležiščema. Na vsaki strani približno 7 cm od sredine palico povijemo s tanko vrvico (to napravimo zaradi tega, da se pri cepljenju palica ne razcepi po celotni dolžini. Z nožem na sredini palico razcepimo na polovico in napravimo 10 centimetrski rez. Postopek ponovimo še enkrat, le da pri tem palico zasukamo za 90°. Iz lesa potem oblikujemo še lopatice (uporabimo lahko tudi deščice lesenih zabojčkov za sadje). Ko mlinček položimo v ležišče, se bo ta pričel živahno vrteti. V nasprotnem primeru je treba zmanjšati trenje ležišča osi mlinčka, os spustiti nižje k vodnemu toku, povečati površino lopatic ali povečati zajezitev in s tem moč vodnega toka.

Frača

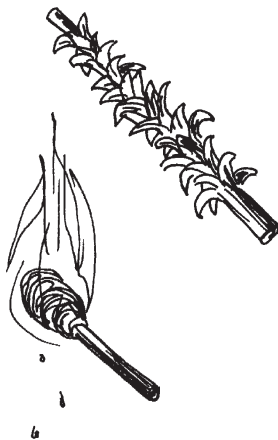
Za fračo potrebujemo primerno veliko rogovilo iz zdravega, čvrstega lesa, debelejšo krpo usnja in ozko odrezan gumijasti trak. Gumijasti trak lahko izrežemo iz zračnice, še boljša pa je medicinska »prevezna« cevka iz lateksa.

Ko smo z nožem urezali rogovilo v obliki črke Y en prst pred vrhovoma krakov, okoli kraka izoblikujemo plitvo krožno zarezo v obliki črke V. Vanjo se bo pri pritrditvi ulegel elastičen trak ali cevka. Iz usnja izrežemo krpico 3 x 5 cm in jo na straneh preluknjamo. Služila nam bo za ležišče grušča. Skozi luknji speljemo elastičen trak in njegova konca z vrznim vozlom z varovanjem privežemo v zarezi. Sedaj potrebujemo samo še pest drobnega grušča in »fračanje« se lahko prične. Pri uporabi frače bodimo previdni, saj je frača lahko prav tako nevarna kot lok.

Bakla

Bakla nam služi za osvetljevanje poti oz. določenega terena ponoči. Enostavno baklo lahko izdelamo že tako, da tanjšo vejo iglavca (ti imajo v sebi veliko smole) z nožem ali sekiro na čim več mestih zasekamo po površini in tako dobimo večjo gorilno površino. Takšna bakla je zelo učinkovita, vendar je "rok uporabe" ponavadi zelo kratek, saj hitro dogori. Baklo za daljši čas lahko napravimo iz smole, ki jo naberemo na lubju iglavcev (pri tem drevesa ne poškodujemo). To v plasteh s pomočjo tkanine ovijemo okoli palice

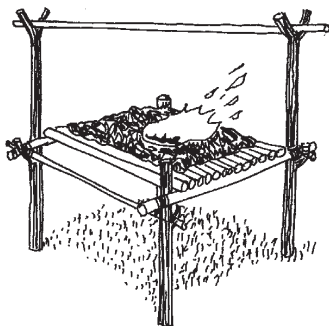
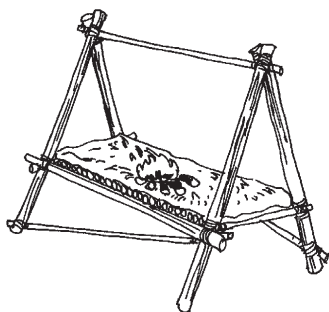
in na koncu učvrstimo z nekaj navoji tanjše žice. Pri tej bakli moramo paziti, da jo ne držimo pokončno (pod kotom 45° stran od sebe), saj obstaja nevarnost, da bi nam kakšna goreča kapljica smole padla na roko ali kakšen drug del telesa.

gugalnica

Ureditev pogojev za bivanje

Dvignjeno ognjišče

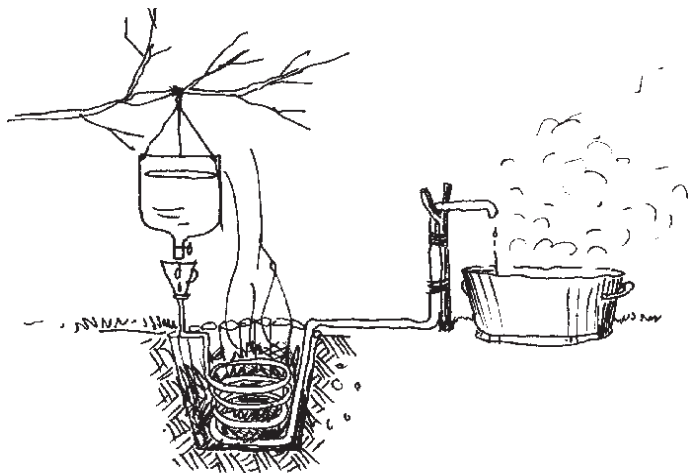
Kadar kuhamo na odprtem ognju, si lahko omislimo dvignjeno ognjišče. Za takšno ognjišče se odločimo tudi, kadar ne smemo poškodovati trave ali pa je teren močvirnat in ogenj na tleh ne bi gorel. Pri odločitvi za tako ognjišče moramo upoštevati, da je še bolj izpostavljeno vetru.

Na osnovne količke, ki jih zabijemo v tla, privežemo prečne palice, na katere zložimo palice vzporedno drugo do druge. Na ta "podest" naložimo sloj ilovice in kamenja, ki bo preprečil, da žerjavica preže podest. Kot nosilec za kotliček lahko uporabimo v rogovilo podaljšane osnovne količke, preko katerih položimo prečno palico. Ker je teža ilovice in kamenja precejšnja, konstrukcija ne sme biti napravljena iz suhega oz. trhlega materiala.

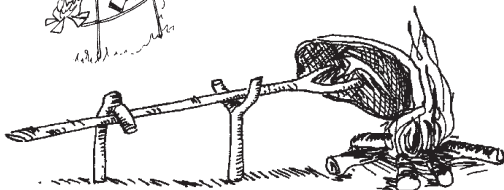
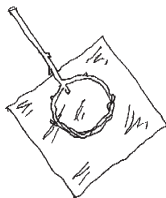
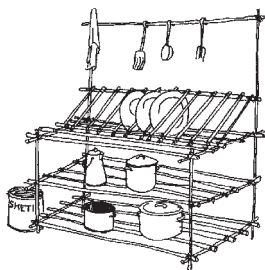
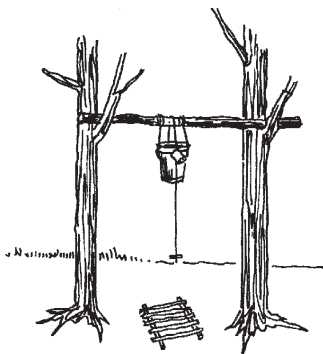
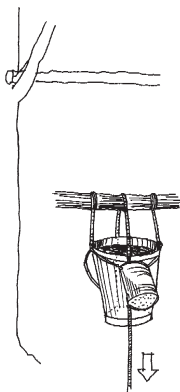
Topla voda

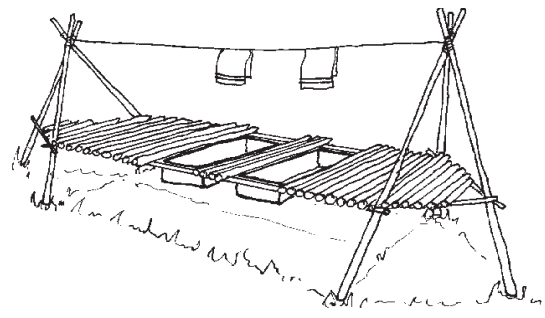
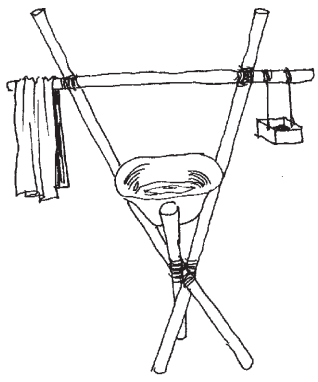
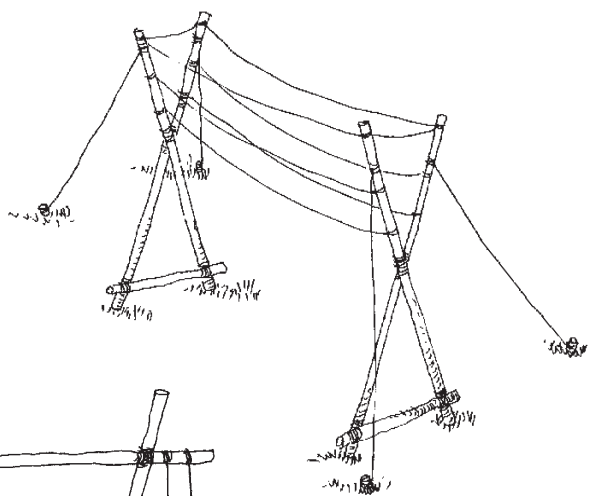
Topla voda na taboru? Zakaj pa ne? Najprej v tla izkopljemo rahlo konično luknjo za ognjišče. Globoka naj bo okoli pol metra, široka naj bo nekaj več kot je globoka. Stene luknje obložimo s koli ali s stabilno zloženim kamenjem. Luknjo ponovno premerimo. Iz "tankostenske" bakrene cevi naredimo spiralo; ima naj čim več zavojev. Pri tem si pomagamo z navijanjem okoli loncev, sodov, čokov in lesenim batom, s katerim

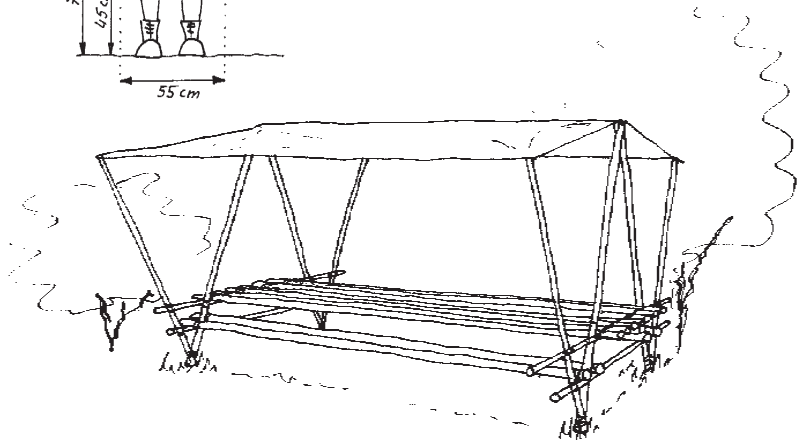
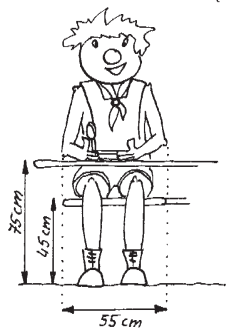
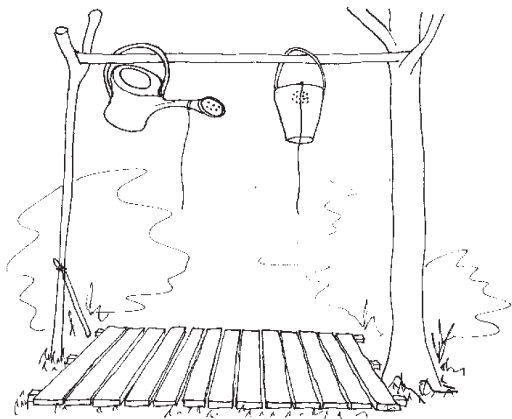
rahlo tolčemo po cevi. Ko imamo primerno oblikovano spiralo, ki naj omogoča kurjenje v njeni notranjosti, jo postavimo v ognjišče. Pri izdelavi spirale pazimo, da cevi ne stisnemo ali zlomimo. Na oba konca bakrene cevi, ki naj bosta vsaj tri četrt metra od ognjišča, z objemko pritrdimo tršo gumijasto cev. Na njen konec naj bo montiran ventil oziroma lesen klinček za zamašek v obliki črke L, (da se z vrelo vodo ne opečemo). Drugi konec naj bo priključen na čim višje ležeči rezervoar z vodo. Rezervoar mora omogočati izhajanje morebitne pare, ki nastaja pri vretju v spirali. Namesto rezervoarja imamo lahko tudi lij in nad lij montiramo manjši rezervoar za vodo. V tem primeru ne potrebujemo ventila na koncu cevi, saj si vodo zlivamo v spiralo. Na drugem koncu

nam priteče topla voda naravnost v posodo. V ognjišču kurimo zmerno, saj se voda v bakreni cevi hitro segreje. Ker lahko tako ognjišče pokrijemo z desko ali pločvino, nam tak grelec greje vodo še nekaj časa po končanem kurjenju. Podobno lahko naredimo tudi s pomočjo kovinskega sode in spirale – v tem primeru kurimo v sodu.

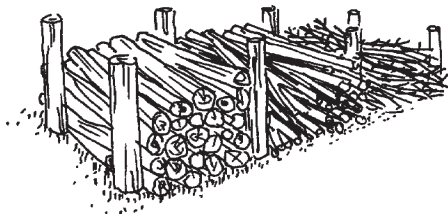

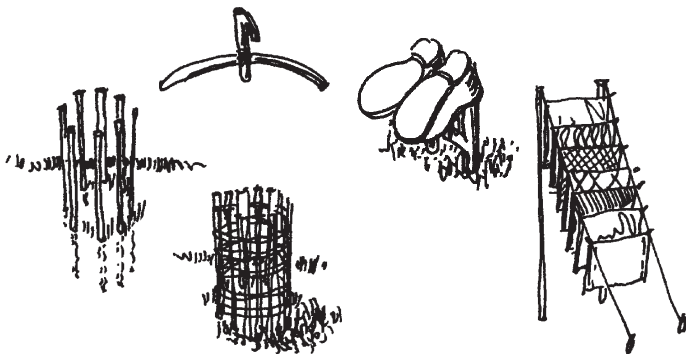

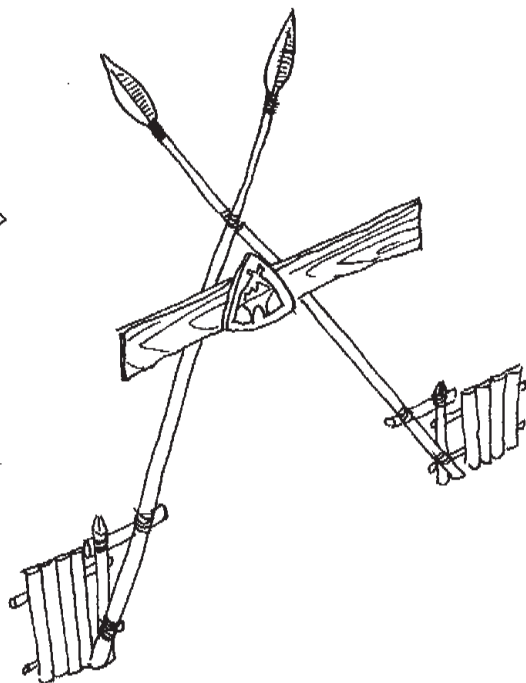
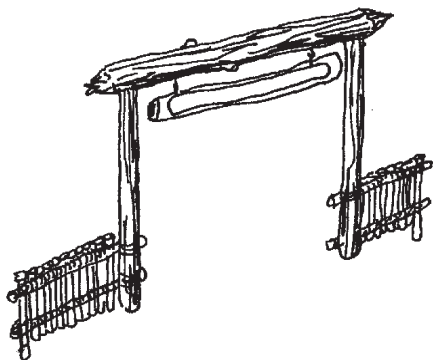
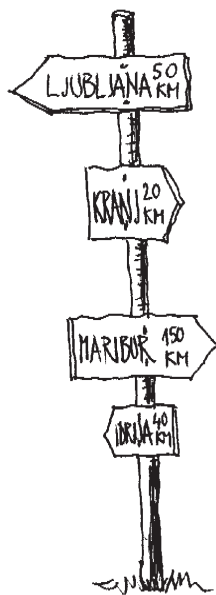
Videz tabora

Skladovnica za drva

Ogenj je sestavni del vsakega taborjenja bodisi za kuhanje ali večni ogenj. Za kurjenje potrebujemo drva in ta ponavadi naberemo v gozdu ali kupimo pri bližnjemu kmetu ali na žagi. Če so samo nametana na kup, potem kvarijo urejen videz tabora. Zato jih zložimo v priročno skladovnico. Ta je ponavadi sestavljena iz pokončnih količkov, ki jih za oporo zabijemo v tla. Večja drva zložimo skupaj, nato zložimo tanjša in na koncu še dračje. Če hočemo drva obvarovati pred dežjem, jih lahko pokrijemo s šotorskim krilom, lahko pa napravimo še konstrukcijo za streho – ta bo lahko pred namakanjem obvarovala tudi stražo. Dolgotrajno deževje pa lahko drva namoči tudi od spodaj, zato je priporočljivo, da pod drva podložimo kakšno sušico.

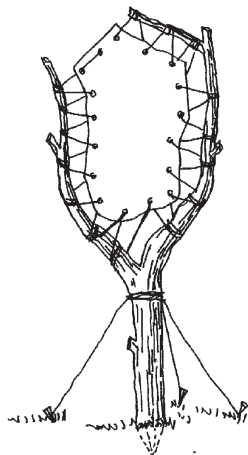
Šege in navade

Stenčas

Stenčas ali oglasno desko postavimo na vidnem mestu, sredi najbolj obiskanih poti, torej v središču dogajanja na taboru. Pogosto ga postavljamo ob jamboru.

Vsebina naj se dnevno spreminja – od dnevnega časopisa pa do objave straž in dežurstev do stalnih rubrik s skico tabora in razporeditvijo taborečih po šotorih.

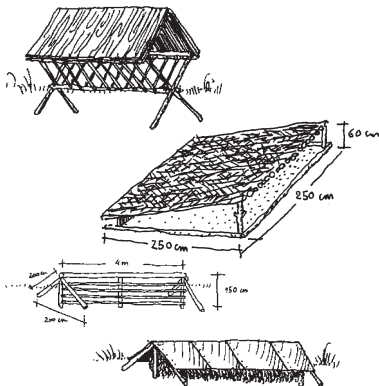
Za izdelavo uporabljamo najrazličnejše materiale: krajnike, lubje, leskovo šibje, kos usnja pa tudi vrv in slamo ... Pred dežjem ga zavarujemo s strešico, ki jo naredimo iz podobnega materiala.

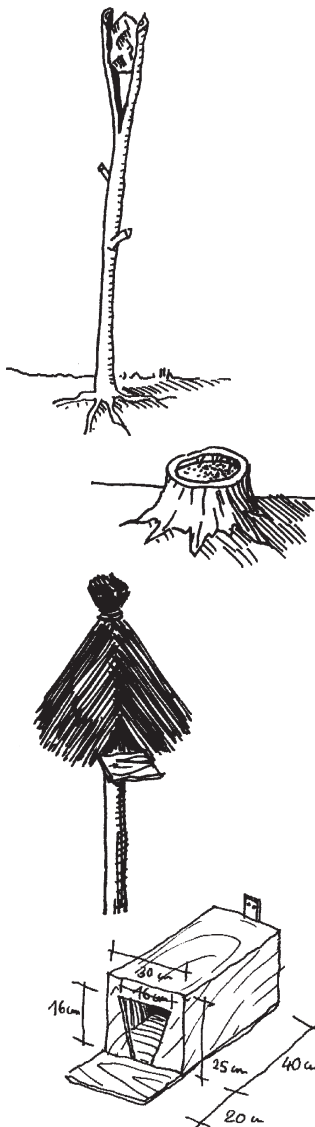

Krmišča, solnice, krmilnice

Že v jesenskem času lahko v okviru vodovega srečanja v bližnjem gozdu uredimo solnice in krmilnice, na tabornem prostoru pa krmišča. Pri tem člani navajamo na skrb za divjad in ptice. Člani tudi v zimskem času lahko uredijo na oknih stanovanj ali v atrijih hiš primerne ptičje krmilnice.

Še posebno na območjih, kjer v zimskem času ni ustrezne hrane, je treba za divjad skrbeti z dodatno zimsko prehrano. Krmišča postavljamo na sončne, južne, brezvetrne lege. Najboljša so prenosna krmišča, to so 3 do 4 m dolge, 2 m široke in 1 do 1,3 m visoke krmilne jasli. Poskrbimo tudi, da bo v kozolcih med spodnjimi latami vložena hrana in z vpletenimi vejami (med latami) zavarovana pred vetrom. Jasli so lahko tudi opremljene s koritom za

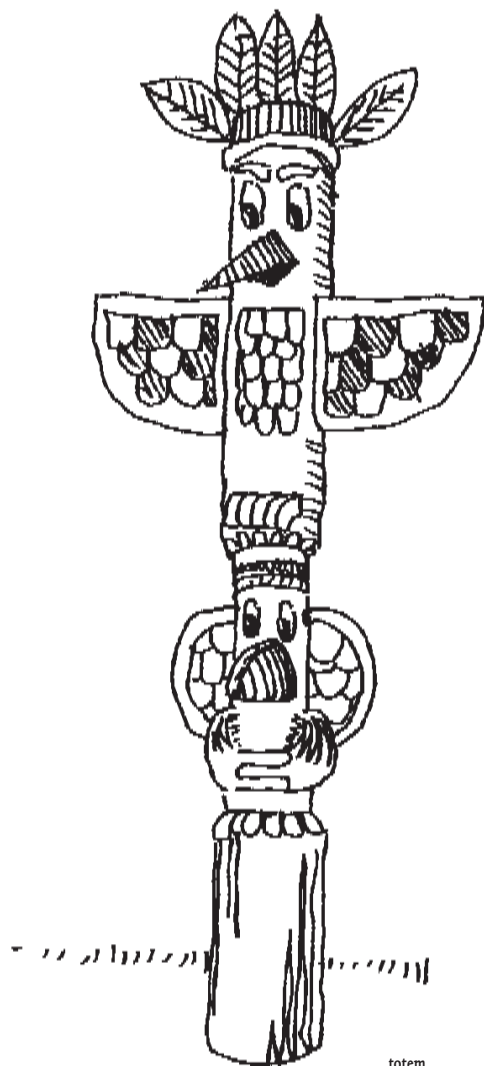
zrnato hrano. Zajca krmimo z deteljo, dobrim senom, s snopjem neomlačenega ovsu pa tudi s peso in korenjem.

Divjadi so sol s pomočjo solnic nudili že pred več kakor sto leti. V uporabi so razne oblike solnic. Navadno za solnice ali solnike služijo drevesna debla ali štori pa tudi skalne razpoke. Običajno jo naredimo tako, da v tla na ustrezno višino zabijemo kol, ki ga prekoljemo in zagozdimo s primernim klinom. V razcep vstavimo kos kamene soli v kosu, vendar tako, da je divjad neposredno ne liže, pač pa naj ji bo omogočeno le lizanje izcejajoče se slanice. Če je pod solnico pesek ali kamenje, ga odstranimo in tja namestimo primerno debelo plast čiste prsti ali ilovice.

Zdrobljeno kuhinjsko (kameno ali morsko) sol divjadi lahko nudimo pomešano s prstjo oziroma ilovico (brez peska) npr. v drevesnem štoru.

Solnice naj bodo založene predvsem ob prehodu iz zime v pomlad, ne pa pozimi. Sol namreč v živalskem organizmu povečuje potrebo po vodi, kar ob zimskem pomanjkanju vode lahko pri jelenjadi pospeši lupljenje drevja.

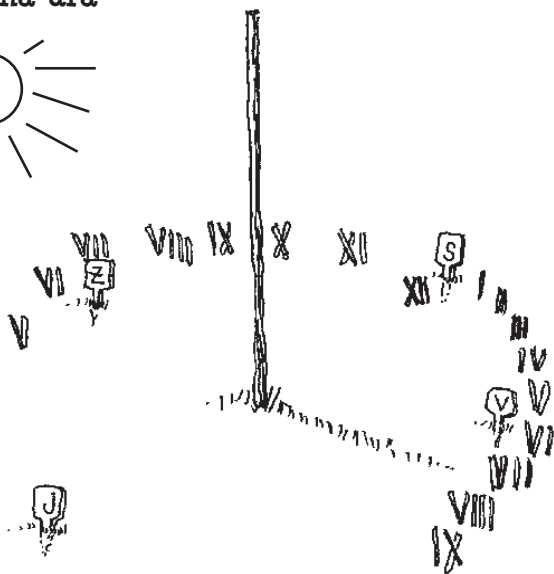
Veliko ptic gnezdí v drevesnih duplih. V zimskem času pa je kljub temu potrebno pticam pomagati s postavljanjem in zalaganjem krmilnic. Umetne valilnice in krmilnice naredimo v različnih izvedbah. Važno je, da so kar najbolj vključene v naravno okolje in da so po velikosti ustrezne tistim vrstam, katerim je pomoč namenjena.

totem

Taborni izumi

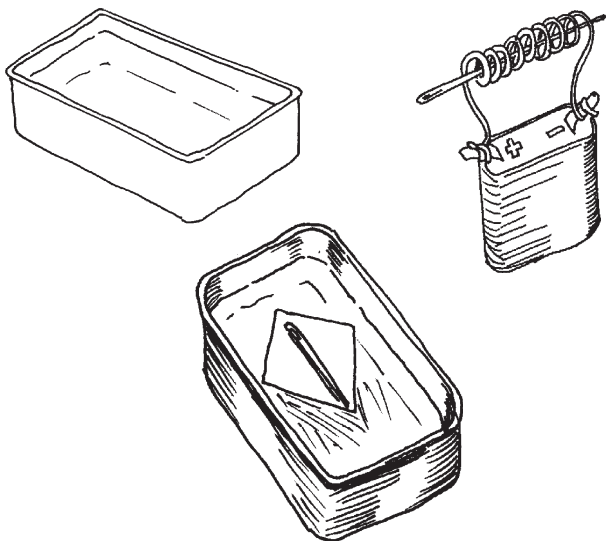
Sončna ura

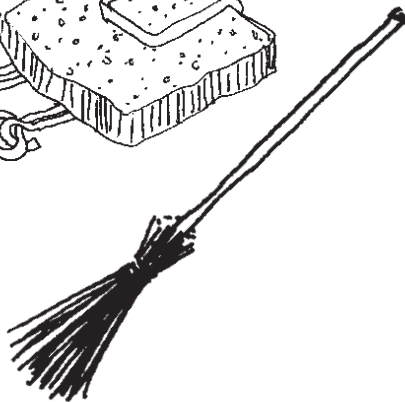
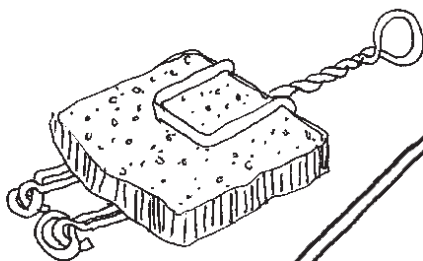
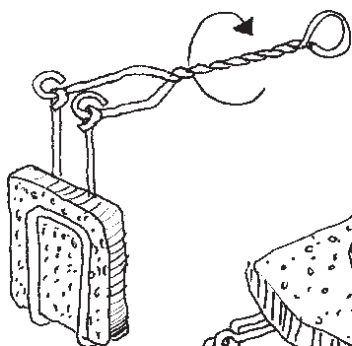
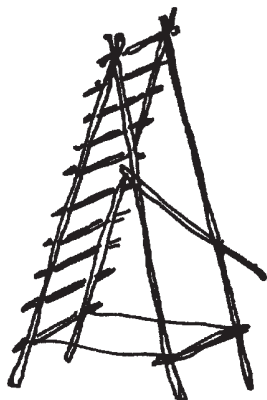
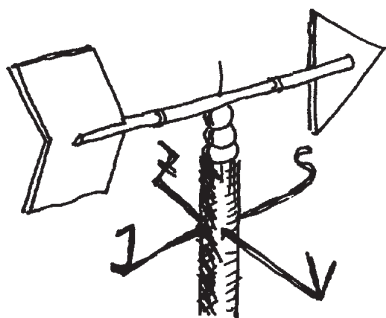

Ker nam je ura na roki na taborjenju ponavadi odveč, lahko kot zamenjavo napravimo sončno uro. Za njo potrebujemo le navpičen predmet (palica ali pa kar jambor za zastavo in pa nekaj kreativnosti za označitev časovnih razdelkov (ur). Seveda je predpogoj za delovanje sončna lega in lepo vreme, ki si ga na taborjenju vedno želimo. Okoli navpičnega predmeta narišemo krog, na krožnici pa s pomočjo ure označujemo, kam pada senca ob določenem času. Ko sončno uro tako »umerimo«, nam služi za zelo natančno merjenje časa. Poleg tega lahko s pomočjo ure določimo strani neba (ob 12. uri senca »kaže« proti severu. Vendar pozor – zaradi poletnega časovnega premika za eno uro naprej, senca pada proti severu ob 13. uri). Namesto časovnih oznak (števil) lahko označimo pomembne dogodke na taboru (jutranji in večerni zbor, obroki ...).

Kompas

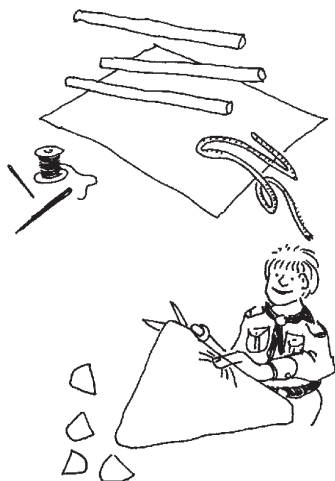
Taborniki si orientacije brez kompasa skoraj ne znamo predstavljati. Zato je toliko bolj pomembno, da znamo smeri neba določiti tudi na drugačne načine. Eden od njih, na principu katerega kompas tudi deluje je, da s pomočjo kompasovi igli podobnih predmetov napravimo provizoričen kompas. Kot igla nam lahko služi žebliček ali kos žice, še boljša pa je šivanka. Najprej moramo "iglo" seveda namagnetiti. To lahko napravimo z drgnjenjem po svilenem robčku ali po magnetu (vedno v isti smeri). Magnetenje lahko izvedemo tudi tako, da nekaj ovojev žice navijemo okoli igle (ovoji naj se med seboj ne stikajo in ne dotikajo igle) in jih za nekaj trenutkov priklopimo na baterijo (ne poizkušajmo tega na avtomobilskem akumulatorju). Ko smo iglo namagnetili, jo lahko obesimo na daljšo nit ali pa položimo na tanek papir na mirujočo vodno površino. Igla se bo po določenem času usmerila v smeri sever-jug.

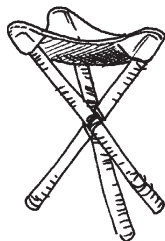
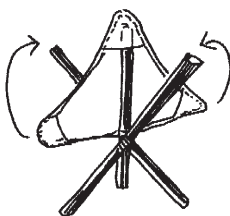
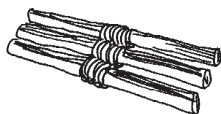
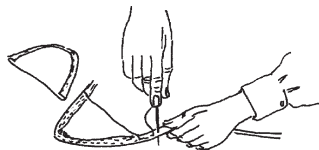

Praktični pripomočki

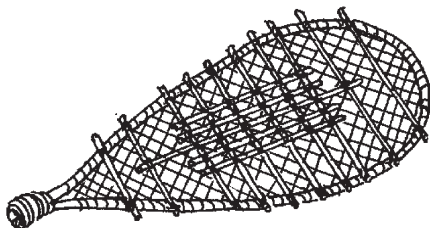
Trinožnik

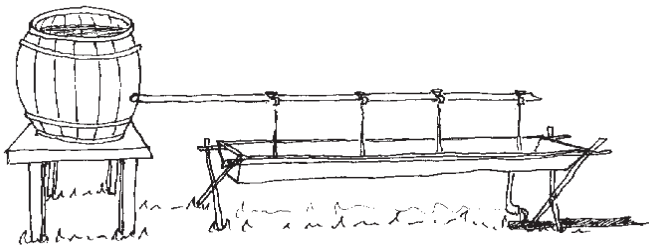
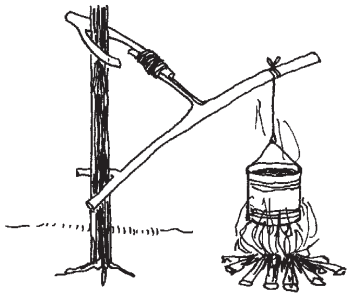
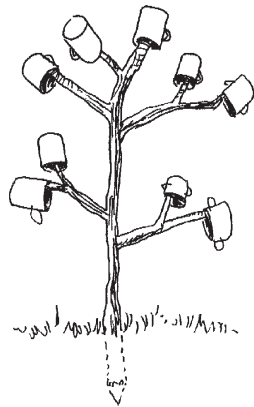
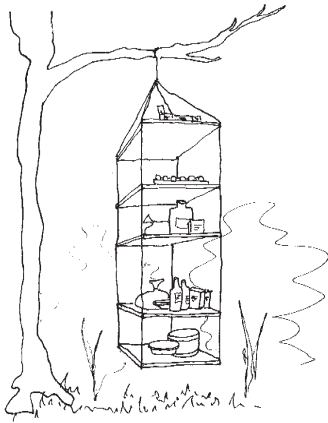
Za izdelavo trinožnika (tudi lovski stol) potrebujemo močnejše usnje, dreto in šivanko za šivanje usnja, poleg tega pa še tri enako dolge palice in nekaj vrvi. V kos usnja urežemo enakostranični trikotnik s stranico dolgo med 25 in 30 cm. V oglišča trikotnika všijemo žepke (velike kakšnih 5 cm). Žepki bodo pozneje preko nog trinožnika nosili breme naše teže, zato jih moramo prišiti čim bolj natančno in trdno. Sledi priprava nog. Izberemo ravne, 3–4 cm debele palice (leska). Dolžino prilagodimo željeni višini trinožnika, palice pa nato s trojno vezjo povežemo skupaj. Konjice na zgornji (praviloma tanjši) strani palic zaobljimo in jih vtaknemo v žepke na usnju. Palice po potrebi v žepkih pritrdimo z žebeljčki.

Krplje

Krplje nam pridejo prav v visokem snegu, ki se pod našo težo udara. Toda na njihovo izdelavo moramo misliti že prej, saj je pozimi les težje oblikovati kot spomladi. Odrežimo dve meter in pol dolgi vrbovi šibi debeli do 2 cm. Na kolenu šibo zvijemo tako, da oblikujemo tenišskemu loparju podobno obliko. Konca šibe čvrsto zvežemo skupaj. Pri zvijanju si lahko pomagamo tako, da notranji del krivine z nožem obrežemo – ostrgamo skoraj do polovice debeline, saj se tako pripravljena šiba še lepše oblikuje in pri zvijanju ne počí. Na tako pripravljen okvir nato prečno na vzdolžno os krplje čvrsto privežemo še 6 do 10 centimeter debelih prečk iz leske ali dreva. Pazimo, da prečke ne segajo preveč čez rob okvirja, saj se nam potem le-te med hojo zatikajo v krplje, čevlje, hlačnice, grmovje, ... Na prečke nato na sredini privežemo še dve do pet sredinskih ojačitvenih prečk. Vsaj ena naj bo dolga od začetka do konca krplje. Pod prečkami prepletemo tanjšo vrvico v mrežo. Za obe krplji bomo potrebovali okoli 15 metrov vrvice. Krplje si nato v prednji tretjini z vrvico privežemo na čevlje, toda samo čez prstni del tako, da se peta pri hoji lahko dviguje s krplje. Pri izdelavi pazimo na to, da si ne bomo izdelali pretežkih ali premajhnih krpelj. Paziti moramo tudi na širino krpelj, raje naj bodo malo daljše kot preširoke.

Na vodi

Čoln

Za izdelavo čolna za dve do tri osebe potrebujemo leskove palice (dolžine 5 x 2,5 do 3 m, 5 x 0,5 m in 7 x 0,4 m), vrv, tri šotorke, ter po možnosti cca 4 m² polivinila in lepilni trak.

Brez težav ga v dobri uri izdelajo štiri osebe. Najprej sestavimo ogrodje. 5 palic dolžine 2,5 do 3 m zvežemo v vrhu, ki predstavlja kljun čolna. Dve vrhnji palici predstavljata rob čolna. Tri palice služijo kot osnova za dno čolna. 0,5 m palice uporabljamo za širino, 0,4 m pa za višino čolna. Iz treh 0,4 in dveh 0,5 m, palic zvežemo krmo čolna. Dve 0,4 m sta za stranici, ena palica nam ojača sredino krme. Krmo privežemo ob konec petih daljših palic, ki so v kljunu že zvezane.

V delu, kjer se kljun upogne (cca 0,8 m od kljuna), zvežemo na zgornjem in spodnjem delu čolna še dve 0,5 m palice za prečke. V tem delu pričvrstimo na stranice tudi dodatne 0,4 m palice.

Dodatno lahko s prečkami učvrstimo stranice in predvsem dno čolna, po katerem bomo hodili oziroma na njem sedeli.

Ogrodje čolna obvijemo s šotorkami. Ena šotorka nam služi za izdelavo krme, ena za srednji del čolna ter ena za izdelavo kljuna, ki ga zapremo (prekrijemo do prve prečke). Šotorke z notranje strani z vrvicami privežemo na ogrodje. Pri postavljanju naj

šotorke prekrivajo druga drugo v smeri kljun – krma. Pazimo tudi, kako so obrnjeni žepi, da ne bomo zajemali vode.

V kolikor so šotorke dobro impregnirane, polivinila in lepilnega traku ne potrebujemo. Če pa polivinil in širok lepilni trak imamo, ga obvijemo preko šotork. Tak čoln ima ravno dno in je zelo stabilen. Iz priročnega materiala izdelamo še vesla.

Čoln lahko izdelamo tudi na drugačen način. Večje število daljših palic (vsaj osem 2,5 do 3 m) ob koncih zvežemo ter nato enakomerno upognemo. Po upogibanju enakomerno namestimo in povežemo prečke (do 0,9 m palice – najdaljše na srednjem delu čolna). Za lažje krivljenje, kljun lahko zapičimo v zemljo. V takem čolnu ne ločujemo krme od kljuna, saj sta oba dela enaka. Ob obvijanju s šotorkami pazi-

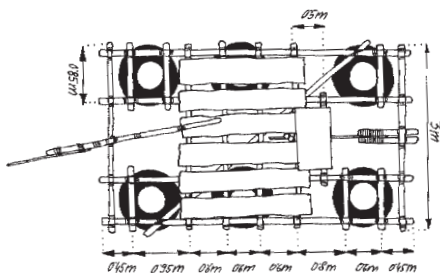

mo, da nam na obeh koncih šotorka prekriva del zgornjega dela čolna kot tudi na prekrivanje šotork. Čoln bolj spominja na banano in ni toliko stabilen kot čoln opisan v prejšnjem delu.

V obeh primerih uporabe čolna bodimo pozorni pri vkrcavanju in ob pristankih. Tedaj namreč največkrat podrsamo z dnom čolna po bregu, pri čemer lahko čoln in šotorka poškodujemo.

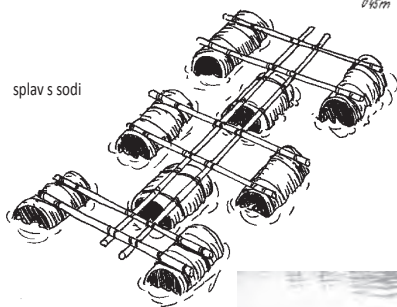
Po vsaki uporabi ga obrnemo in izpraznimo vodo, ki je vdrla. Čoln je uporaben na mirni vodi brez visokih valov.

Splavi

splav na gumah

splav s sodi

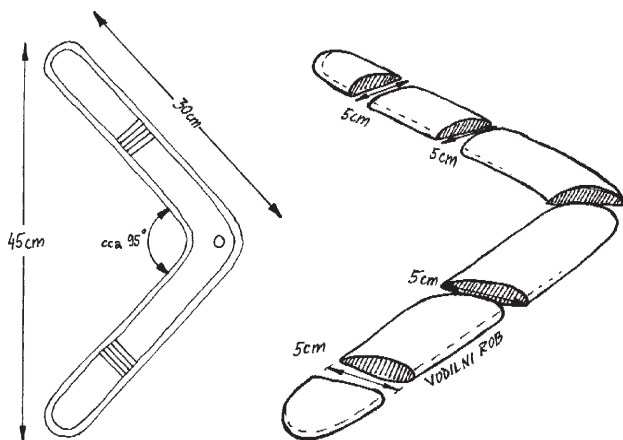
Igre in spretnostno tekmovanje

Bumerang

Avstralski domorodci so uporabljali bumerang pri lovu. Žrtev so ponavadi samo omamili.

Za izdelavo lahko uporabimo že samo oster nož in veliko trdega dela, vendar je za kakovostnejšo in hitrejšo izvedbo bolje, če uporabimo:

modelarsko žagico (s katero izžagamo osnovno obliko), majhen oblič, ploščato in polkrožno rašplo in nekaj listov grobega in finega brusnega papirja za končno obdelavo. Če hočemo bumerang še pobarvati, potrebujemo barvo, lak in čopič.

Seveda potrebujemo tudi kos kvalitetne 3 mm debele plošče, ki jo dobimo v vsaki trgovini z lesnim materialom. Iz plošče velike 0,5 x 0,5 m se da izrezati pet bumerangov (če upoštevamo opisani vzorec).

1. V prvem koraku prerišimo vzorec na les. Če uporabljamo ploščo, ki je rahlo izbočena, narišimo obliko na izbočeno stran. Če naredimo napako, bo bumerang pri letu zavijal navzdol.

2. Z žago izrežemo obliko.

3. S svinčnikom označimo črte, ki nam bodo pomagale pri oblikovanju. Te naj bodo 19 mm od vodečega roba in 13 mm od sekajočega. Črto narišemo tudi na zaokrožitvah, da bo neprekinjena.

4. Najprej oblikujemo spodnjo ploskev bumeranga. Ploskev je popolnoma ravna, razen ploskvic na vodilnem robu vsakega krajišča. Če sledimo navodilom na sliki, bo to bumerang za desničarje. Levičarji morajo bumerang izdelati ravno obratno. Bumerang mora biti oblikovan tako, da bo ploska stran ležala v dlani, ustrezno obrnjeni pa morajo biti tudi robovi.

5. Za oblikovanje gornje površine potrebujemo primež. Z dvema kosoma lesa zaščitimo zaščitno površino bumeranga. Z rašplo ali obličem pričnemo narahlo odstranjevati les od konic proti središču. Kot vodilo nam bo neprekinjena črta, ki smo jo zarisali.

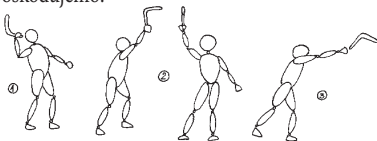
6. Ko je groba obdelava končana, končamo delo z brusnim papirjem, ki ga ovijemo okoli koščka lesa. Začnimo z grobim in končamo s finim brusnim papirjem.

7. Če želimo, lahko bumerang pred lakiranjem barvno okrasimo.

Metanje bumeranga

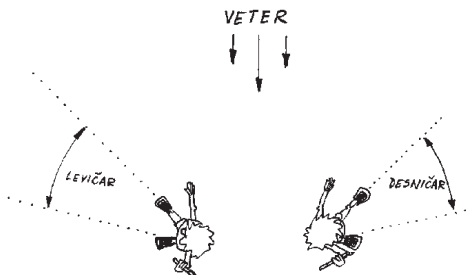
Bumerang nas, ne glede na izdelavo, ne bo ubogal, če se ne bomo držali navodil za metanje. Naj navedemo nekaj osnov:

- Izogibajmo se metanju bumeranga v vetrovnem ali viharnem vremenu.
- Za metanje izberimo odprt travnik, brez dreves, ljudi ali živali.
- Upoštevajmo, da je bumerang pri polni hitrosti lahko nevaren.
- Ne mečimo bumeranga na trdih površinah, kot so beton ali asfalt, saj bumerang lahko poškodujemo.

Bumerang držimo v desni roki. Ploska stran je obrnjena proti dlani. Palec ne sme biti od roba oddaljen več kot 5 cm. Vseeno je, kateri konec bumeranga izberemo. Ugo-

tovimo, od kod piha veter, ter se obrnemo za 45 stopinj v levo ali desno, odvisno od tega, ali smo desničarji ali levičarji. Bumerang mora poleteti proti vetru.

Naredimo polkorak in hkrati razširimo noge, tako da udobno stojimo na podlagi. Bumerang dvignemo tako, da ga držimo v navpičnem položaju. Hitro zamahnemo in ga izpustimo, ko je v višini ramen. Bumerang se prične vrteti in se tako oddalji za približno 20 m. Potem se počasi obrne proti levi. Ko se vrača, rotira v vodoravnem položaju kot »elisa« pri helikopterju.

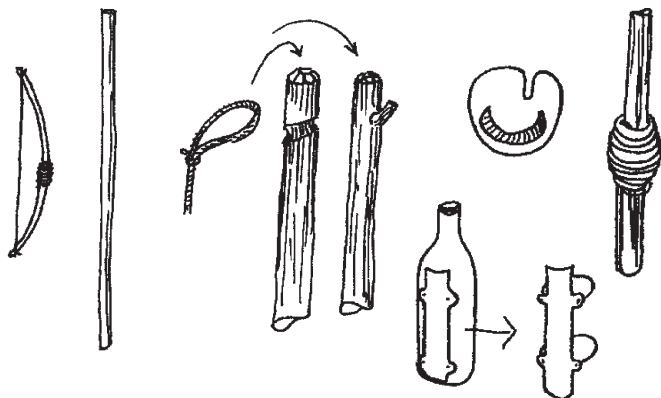
Na začetku spuščamo bumerang bolj nežno, saj bomo le tako dobili občutek, kako bumerang leti. Vsak bumerang leti drugače, odvisno od teže in oblike. Če bumerang pristaja preveč na levi, mora metalec to korigirati s telesom s tem, da se obrne še bolj v desno.

Ko dobimo občutek za metanje, lahko eksperimentiramo z različnimi metalnimi tehnikami. V brezvetrju bo tako potrebno bumerang rahlo nagniti na levo ali desno. Izkušeni metalci znajo bumerang tudi ujeti.

Lok

Lok izhaja iz kamene dobe, ki je trajala približno milijon let in se končala okoli leta 6000 pr.n.š. na daljnem in bližnjem vzhodu oziroma 3000 let pr.n.š. v Evropi. Dokaze za te trditve so našli v španskih jamah, kjer so odkrili risbe lovcev z loki in izvirajo iz zgodnjega paleolitika. Oblike, materiali in način izdelave lokostrelske opreme so se pri posameznih narodih razlikovali. Vrhunec v izdelavi so dosegli Mongoli in Turki. V Evropi se je lokostrelstvo najbolj razvilo v Angliji. Lok, ki so ga uporabljali, se je imenoval dolgi lok (long bow). To je bila 180 cm dolga in enakomerno obdelana palica, ki je bila na obeh koncih povezana s tetivo živalskega izvora (čreva) ali z vlakni posameznih

rastlin (konoplja, korenine dreves, tudi ovijalk). Les, iz katerega so izdelovali loke, sta bila predvsem tisa in dren. Lokostrelstvo pa ni ostalo samo bojna veščina ampak se je kmalu uveljavilo tudi kot tekmovalna panoga.

Najhitreje in najlažje sami izdelamo lok iz leskove palice, ki je dovolj prožna in ravno prav debela (debele palice rade počijo in še težko jih je ukriviti, tanjše pa so premalo prožne, saj po napenjanju ostanejo ukrivljene). Palica naj bo enakomerno debela. Zareze na krakih z nožem enostavno zarežemo tako, da se tetiva lepo prilagaja. Višina tetive naj se giblje okoli 23 cm od središča loka. Za tetivo lahko izberemo vrvico, na kateri označimo mesto na tetivi, na katerega bomo nameščali ležišče puščice in ki naj bo približno 3 mm nad pravokotnico med središčem loka in tetivo.

Dolžini palice prilagodimo dolžino tetive. Tetivo lahko tudi spletemo in za namestitev na lok uporabimo očesne zanke, ki naj bodo dovolj velike, da bodo sedle na kraka oziroma konca palice.

Držalo loka si izdelamo z sredinskim ovitjem palice. Držalo naj se konča v višini ležišča puščice. Iz usnja si izdelajmo ščitnik za prste, iz plastičnih posod za čistila pa ščitnik za roko.

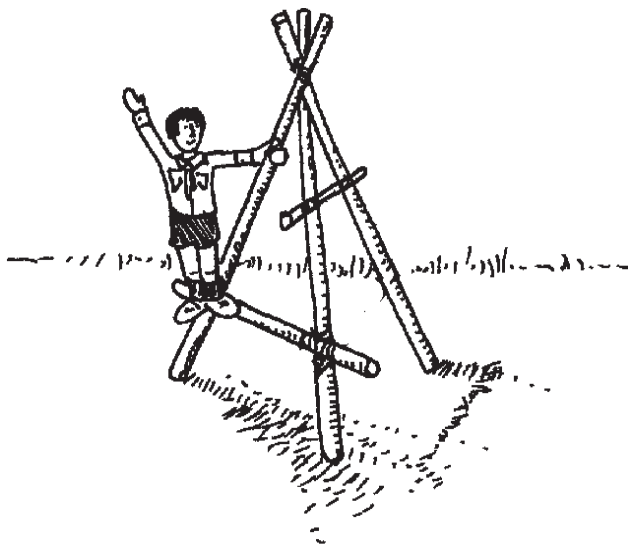
Z izdelavo loka bomo popestrili indijanski dan na taboru in morda priredili tudi tekmovanje. Izdelamo lahko tudi puščice ali pa uporabimo kupljene lesene z umetnim perjem.

Pri uporabi ne pozabimo na varnost in ureditev strelišča, članom pa razložimo tudi nekaj osnov streljanja z lokom.

Signalni stolp

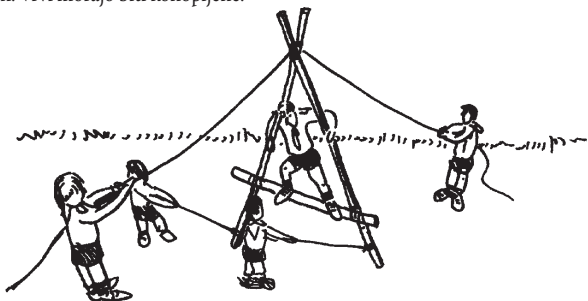
Za postavitev potrebujemo 3 nosilne sušice dolžine 3,5 m (največji premer 8–12 cm), prečno sušico dolžine 1 m (največji premer 6–8 cm), tanjšo prečno sušico dolžine 1 m (največji premer 4–6 cm), vrvico za vezanje trojne vezi (premer 5 mm) dolžine 4,5 do 5 m in 4 vrvice za kvadratno vez (premer 3 mm) dolžine 3,5 do 4 m. Sušice morajo biti dovolj kakovostne, da zdržijo obremenitev ene osebe, in pokrite z lubjem, da zmanjšajo možnost drsenja v vezeh. Vrvi morajo biti konopljene.

Pri postavljanju moramo zavezati 4 kvadratne vezi (na obeh prečkah) in eno trojno ino pod vrhom stolpa. Kvadratno vez in trojno vez začnemo z vrznim vozlom. Nosilni del vrvi mora biti ovit okoli sušic vzporedno, vez pa zaključena z ambulantom vozlom, pri čemer konec vrvi ne sme biti daljši od 20 cm. Debelejša prečka mora biti privezana na nosilni sušici približno v višini pasu, tanjša pa v višini glave na drugi ploskvi stolpa. Tloris signalnega stolpa naj bo enakokranični trikotnik s približno dolžino stranice 170 cm (+/- 10 cm).

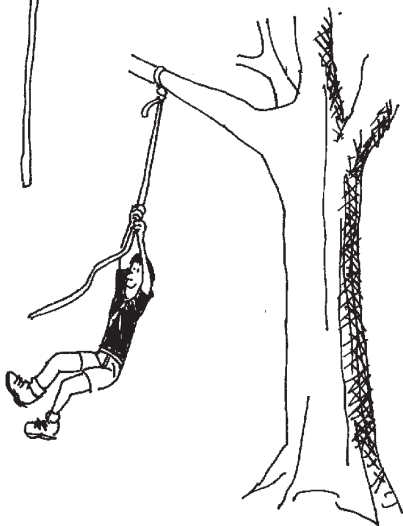
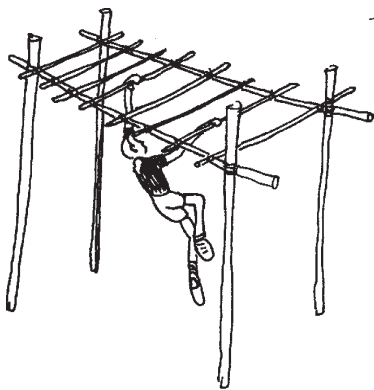
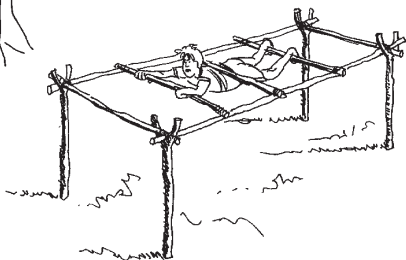
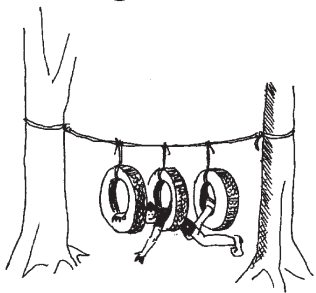

Hoja s hoduljami (a-janje)

Za hojo s hoduljami moramo najprej izdelati hodulje v obliki črke A (od tod tudi ime A-janje). Za to potrebujemo dve nosilni sušici dolžine 3,5 m (največji premer 8–10 cm), prečno sušico dolžine 1,5 m (največji premer 5–6 cm), vrv za vezanje pokončnih sušic (premer 5 mm) dolžine 3,5 m, dve vrvi za kvadratno vez (premer 3 mm) dolžine 3 m, dve vrvi za vleko "nog" hodulj (premer 5 mm) dolžine 6–7 m in eno vrv za vzpostavljanje ravnotežja hodulj (premer 8 mm) dolžine 20 do 30 m. Sušice morajo biti dovolj kakovostne, da zdržijo težo ene osebe, in pokrite z lubjem, da zmanjšajo možnost drsenja v vezeh. Vrvi morajo biti konopljene.

Pri postavljanju moramo zavezati 2 kvadratni vezi (na prečkah) in eno vzporedno vez dveh sušic 0,5 m pod vrhom hodulj. Kvadratna in vzporedna vez se začneta z vrznim vozlom. Nosilni del vrvi mora biti ovit okoli sušic vzporedno, vez pa zaključena z ambulantom vozlom, pri čemer konec vrvi ne sme biti daljši od 20 cm. Pod prečko na vsaki nogi hodulj z vrznim vozlom privežemo 6 metrsko vlečno vrv. Ravno tako z vrznim vozlom privežemo vrv za ravnotežje na eno od sušic, pri čemer morata biti oba njena konca približno enako dolga in morata potekati preko sredine hodulj. Ko so hodulje izdelane, jih postavimo pokonci – dva primeta za konca vrvi za ravnotežje, druga dva pa za konca vlečne vrvi. Peti spleza na prečko in se prime obeh poševnih sušic. Tako so trije pred hoduljami, eden na hoduljah in eden za njimi. Za gibanje mora tisti, ki je na hoduljah, izmenoma prenašati težo z leve na desno nogo hodulj, dva, ki držita vlečno vrv, izmenoma s potegom ustrezne vrvi pomikati nogi hodulj naprej, sprednji in zadnji pa skrbeti za ravnotežje hodulj.

razne ovire za spretnostno tekmovanje

Glasbeni inštrumenti

Taborniki radi pojemo, k petju pa se vedno prileže spremljava na kitari. Včasih potrebujemo še dodatno spremljavo in tu pride v poštev taborniška iznajdljivost. Razna tolkala, brenkala, trobila in drugi "inštrumenti" še dodatno popestrijo družabni večer. Kot posebne efekte jih lahko uporabljamo tudi pri skečih, igricah, pravljicah ipd.

